

DEZVOLTAREA SECTORULUI CONSTRUCȚIILOR ÎN ORAȘELE MICI ȘI MIJLOCII DE PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA

Daniela ROȘCA

Departamentul Economie și Management, grupa C-201, Facultatea Inginerie Economică și Business,
Universitatea Tehnică a Moldovei, or. Chișinău, Republica Moldova

Autorul corespondent: Roșca, Daniela, daniela.rosca1@em.utm.md

Rezumat. Sectorul construcțiilor manifestă o însemnătate sporită asupra dezvoltării durabile. Indiferent de problemele cu care se ciocnesc orașele din Republica Moldova astăzi, acestea dețin un potențial foarte mare de a deveni motoare de dezvoltare ale economiei naționale datorită sectorului construcțiilor. Prin urmare, dezvoltarea economică și socială depinde în mod direct de ramura construcțiilor, atât din punct de vedere economic, cât și sub aspectul angajării forței de muncă. Activitatea de construcții se evidențiază a fi decisivă pentru realizarea proiectelor de investiții publice și private.

Cuvinte cheie: oraș, tendință, lucrări de construcții, dezvoltare, sector

Introducere

Sectorul construcțiilor reprezintă unul dintre cele mai mari sectoare economice din Europa. Astfel, devine cea mai mare destinație a investițiilor, performanța și creșterea pieței variind în funcție de acestea. Însă, indiferent de poziția ocupată, marea majoritate a întreprinderilor implicate în construcție sunt mici și locale. Piața construcțiilor cuprinde trei mari componente: renovarea și modernizarea clădirilor existente; construcția de clădiri noi; inginerie civilă.

În contextul dezvoltării naționale, înclinația orașelor spre avansarea sectorului construcției duce la sporirea celorlalte industrii întâlnite în Republica Moldova. Astfel, rezultă că ramura construcției în orașele mici și mijlocii stă la baza progresului economic național și internațional.

Sectorul construcțiilor din Republica Moldova

Activitatea de construcții reprezintă sectorul economiei naționale, în care se desfășoară procesul de execuție a lucrărilor de construcții, destinate creării mijloacelor fixe și menținerii construcțiilor existente la un nivel tehnic constructiv cât mai apropiat de cel inițial [1].

Lucrările de construcții reprezintă ansamblul de activități desfășurate în scopul producerii de bunuri imobiliare concretizate în clădiri și construcții inginerești noi, precum și restaurarea, reconstrucția și extinderea, repararea și întreținerea celor existente [1].

Analizând statistica ramurii în ultimii ani, putem afirma că Republica Moldova s-a confruntat atât cu creșterea volumului construcțiilor, cât și cu scăderea acestuia, comparând între ani, datorită situației financiare și pandemice din țară. Cercetând tendința din anii 2015-2020 (Fig.1), observăm că indicii lucrărilor de construcții însciu o creștere din anul 2015 până în 2018, iar începând cu 2019 până în prezent se evidențiază un declin, datorat pandemiei internaționale. De asemenea, deficitul de brațe de muncă calificată și concurența nelocală reprezintă alți doi factori ce au influențat asupra micșorării volumului de lucrări de construcții de pe teritoriul Republicii Moldova.

Concomitent, unele sectoare care fac legătura cu materie primă și materialele de construcție, evidențiază o concurență sporită, rezultând rate de profit mai scăzute în activitatea de construcții [3].

Examinând datele lucrărilor de construcții din figura 1, înregistrate în anul 2016 față de 2015, atestăm o creștere de 4,6%, în anul 2017 față de 2016 – o creștere de 11,7%, iar în anul 2018 față de anul 2017 – o creștere de 14%. Astfel, observăm o sporire considerabilă a lucrărilor de construcții pe teritoriul Republicii Moldova, care a dat dovadă de capacitatea țării de a se putea dezvolta în acest domeniu. Începând cu anul 2019, când se urmărea începerea pandemiei pe plan internațional, sectorul construcțiilor însciu o micșorare cu 4,8% față de cel mai prosper an din ultima perioadă. O excepție

nu se atestă nici în anul 2020, când valoarea procentuală ajunge de la 112,8 % la 111,8%. Anul 2021, în urma obișnuirii populației cu pandemia internațională, înregistrează o valoare de 111,5%, adică cu 0,3% mai mică decât în 2020.

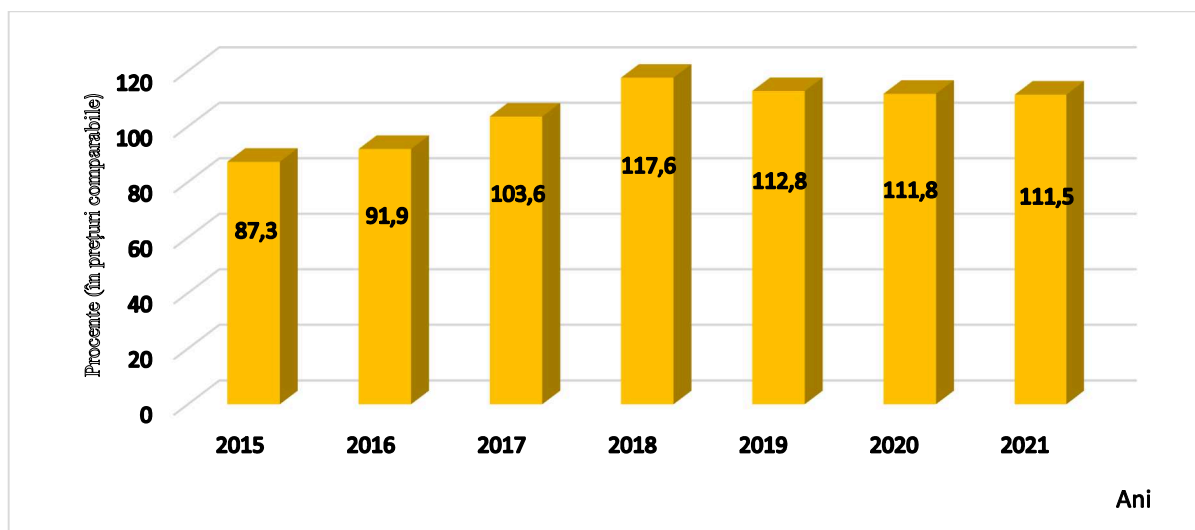

Figura 1. Indicii lucrărilor de construcții pe teritoriul Republicii Moldova, %

Sursa: realizată de autor în baza [4].

Per general, din anul 2015 până în 2021 se urmărește o înclinație pozitivă a sectorului construcțiilor, marcând o creștere de 24,2 %.

O desfășurare mai detaliată poate fi urmărită în tabelul 1, unde sunt reprezentate datele comparative între cei mai recentii ani. Importanța acestora constă în stabilirea nivelului volumului de construcții executate pe fiecare element de structură și pe obiecte de construcții.

Tabelul 1.

Indicii volumului lucrărilor de construcții executate în anul 2021, %

	Trim. IV 2021 în % față de trim. IV 2020	Anul 2021 în % față de:	
		anul 2020	total
Total lucrări de construcții	88.4	99.7	100.0
Pe elemente de structură a lucrărilor			
construcții noi	94.1	110.7	51.3
reparații capitale	90.1	97.9	24.7
întreținere și reparații curente	75.3	81.5	21.7
alte lucrări	139.9	112.0	2.3
Pe obiecte de construcții			
clădiri rezidențiale	96.0	112.6	27.1
clădiri nerezidențiale	83.4	96.8	25.8
construcții ingineresti	87.0	94.4	44.8
alte lucrări	139.9	112.0	2.3

Sursa: preluat de autor în baza [2].

Analizând tabelul 1, putem deduce că totalul volumului lucrărilor de construcții executate în 2021 înregistrează o diferență negativă față de anul 2020 cu 0,3%. În trimestrul IV 2021, Biroul Național de Statistică a prezentat datele aferente scăderii volumului lucrărilor de construcții comparativ cu trimestrul IV 2020, înregistrând diferența negativă de 11,6 %. Această scădere este rezultatul descreșterii, pe elemente de structură, a volumului de întreținere și reparații curente cu 24,7%, lucrărilor de reparații capitale cu 9,9% și a lucrărilor de construcții noi cu 5,9%. Pe obiecte de construcție se atestă o descreștere a clădirilor rezidențiale cu 4 %, a clădirilor nerezidențiale cu 16,6% și a construcțiilor ingineresti cu 13%.

Importanța și dezvoltarea construcțiilor în orașe mici și mijlocii

În procesul de dezvoltare a sectorului construcțiilor, o importanță deosebită o au orașele mici și mijlocii, deoarece sunt aproximativ 50 la număr, comparativ cu orașele mari (5 orașe).

La baza formării orașelor stau factorii care influențează direct apariția localităților noi sau dezvoltarea celor existente, precum întreprinderile industriale a căror producție se consumă doar de localitate; instituțiile administrative și întreprinderile mari din construcții. Mărimea orașelor, în R. Moldova, poate fi clasificată după numărul de locuitori (tabelul 2).

Tabelul 2.

Clasificarea dimensională a orașelor Republicii Moldova

	Populația orașului, mii locuitori
Orașele foarte mari (megapole)	Peste 500
Orașe mari	250-500
	100-250
Orașe mijlocii	50-100
	20-50
Orașe mici	10-20
	5-10
Orașe foarte mici	3-5
	Sub 3

Sursa: realizat de autor în baza [5].

Conform datelor din tabelul 2, stabilim pentru fiecare dimensiune a orașului un interval format din mii de locuitori. Astfel, cele mai mari orașe din Republica Moldova pot înregistra un număr de peste 500 mii locuitori, iar cele mai mici orașe – sub 3 mii locuitori.

Sectorul construcțiilor în orașele mici și mijlocii joacă un rol important în realizarea obiectivelor naționale de dezvoltare socio-economică. Această ramură se manifestă printr-o creștere continuă a suprafețelor locuințelor date în exploatare (tabelul 3), datorându-se migrației excesive a populației de la sat la orașe mici și mijlocii.

Tabelul 3.

Darea în exploatare a locuințelor pe orașe mici și mijlocii

	Suprafața totală a locuințelor, mii metri pătrați					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Orașele mici și mijlocii din Republica Moldova	91.0	130.9	152.5	174.2	153.5	174.9

Sursa: realizat de autor în baza [4]

Comparând anul 2021 cu 2015, marcăm diferența pozitivă de 83,9 mii metri pătrați, ceea ce denotă tendința de dezvoltare a orașelor mici și mijlocii. O excepție este anul 2020, când țara a fost supusă consecințelor majore ale pandemiei, astfel, multe construcții fiind stopate, reluându-și revanșa în anul 2021, majorându-se cu circa 21,4 mii metri pătrați.

Impactul dezvoltării construcțiilor în orașele mici și mijlocii

Pentru identificarea avantajelor competitive ale ramurii în orașele mici și mijlocii, a fost realizată analiza sectorului respectiv. Rezultatele pot fi urmărite în figura 2.

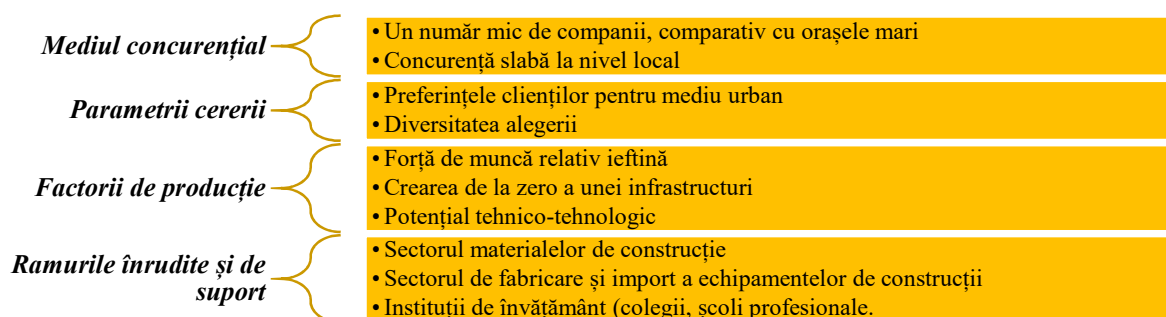

Figura 2. Analiza sectorului construcțiilor în orașele mici și mijlocii

Sursa: realizată de autor în baza [6].

Urmărind rezultatele din analiza sectorului construcțiilor, putem scoate în evidență plusurile și minusurile orașelor mici și mijlocii sub influența dezvoltării acestuia.

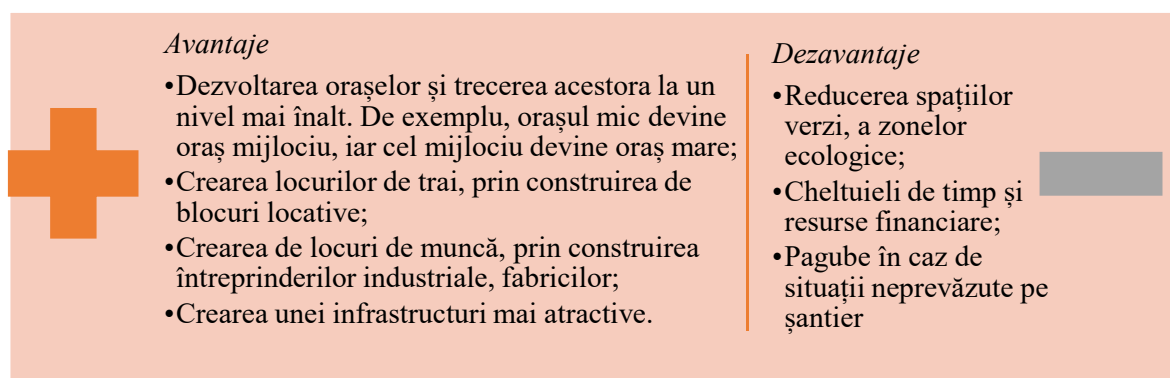

Figura 3. Avantaje și dezavantaje ale orașelor mici și mijlocii în urma dezvoltării construcțiilor

Concluzii

Sectorul construcțiilor este în plină dezvoltare, astfel, la nivel național, se urmărește încheierea mai multor proiecte ce ne va oferi o dezvoltare a infrastructurii orașelor de pe teritoriul R. Moldova. Aprobarea ridicării unor construcții se ia în baza unor cerințe față de clădiri, precum: cât de bine corespunde destinației (cu ce scop a fost creată); eficiența acesteia în scopuri precum apărarea, în mod sigur, a oamenilor de influențele exterioare (temperaturi, precipitații) și posedarea capacității de a rezista tuturor solicitărilor și a altor acțiuni forțate, fără a se distruge sau a avea careva schimbări drastice.

Referințe:

1. <https://statistica.gov.md/public/files/Metadata/Constructii.pdf>
2. <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=7304>
3. <https://joblist.md/ro/news/cariera/cer-ca-ramura-construcțiilor-sa-devina-prioritara-pentru-economie>
4. Banca de date statistice Moldova PX-Web - Selectează tabel (statistica.md)
5. CUJBA, Vadim., „Evoluția orașelor mici și mijlocii din Republica Moldova prin prisma Geografiei Economice”, Teză de doctor în științe economice, ASEM, Chișinău 2015
6. COZMA R., SVERDLIC V., „Identificarea etapelor de dezvoltare și a problemelor în activitatea sectorului de construcții din Republica Moldova”, Revista teoretico-științifică „Economie și sociologie”, UTM, Chișinău, 2014